

Fodor Márk Joszipovics¹ – Marsai Viktor²: Szomáliföld izraeli elismerésének körülményei és lehetséges következményei

Vezetői összefoglaló

- Szomáliföld Izrael általi elismerése szervesen illeszkedik Jeruzsálemnek a tág értelemben vett Afrika szarvával és az Ádeni-öböl térségével kapcsolatos geopolitikai törekvéseibe.
- Izrael a szomáliföldi együttműködéssel megerősítheti ellenőrzését a Vörös-tenger felé vezető útvonalon, ugyanakkor szorosabb megfigyelés alatt tarthatja a húshi felkelő csoportokat.
- Jelenlegi ismereteink szerint elmarad az „elismerése hullám” – az izraeli döntést nem követte más ország.
- A lépés Izrael mellett egyértelműen az Egyesült Arab Emírségek partneri rendszerének – a „szeparatisták tengelyének” – kedvez, beleértve ebbe Etiópiát is, és gyengíti mind az egyiptomi-szaúdi-szudáni-dzsibuti-szomáli-eritreai, mind a katari-török törekvéseket, mind az „ellenállás tengelyét” vezető iráni pozíciókat.

Komoly nemzetközi felzúdulást váltott ki, hogy 2025. december 26-án Izrael – az ENSZ hivatalos tagállamai közül elsőként – elismerte a szakadár Szomáliföld függetlenségét.³ A döntés mögött egyszerre állnak politikai és geopolitikai megfontolások, és szervesen illeszkedik abba a regionális versenybe, ami az elmúlt években erősödött fel Afrika szarva és az Ádeni-öböl térségében.

Az ENSZ-tagállamként elismert Szomália északi térsége, Szomáliföld a 19. század végétől brit protektorátusként létezett egészen az 1960. június 26-án elnyert függetlenségéig, szemben a déli területekkel, amelyek olasz gyarmati megszállás alá kerültek. Öt nappal a függetlenség kikiáltása után, 1960. július 1-jén Hargeisa önként csatlakozott a szomáli unióhoz. A döntéshez nagyban hozzájárult az akkoriban uralkodó pánszomáli eszme, amely a formálódó modern szomáli értelmiség meghatározó ideológiája volt, és egy állam keretében szeretne volna egyesíteni az összes, szomáliak lakta területet, beleértve Etiópiát, illetve az akkor még francia megszállás alatt álló Dzsibuti, illetve brit gyarmat Kenya bizonyos részeit. Ebből azonban csak Brit és Olasz Szomáliföld uniója valósult meg, annak ellenére, hogy Szomália két fegyveres konfliktust is vívott Etiópiával (1964, 1977-78), illetve belekeveredett a Kenya Északi Határkörzetében zajló szeparatista felkelésbe (1963-67) is.⁴

Ami az uniót illeti, a két területe közti együttműködés sosem volt problémamentes. Hargeisa és az északi térség lakosságának zömét adó Isaaq klán nehezményezte Mogadishu és a déli klánok dominanciáját, miközben az eltérő brit és olasz közigazgatási rendszerek harmonizációja szinte lehetetlen vállalkozásnak bizonyult. Az együttélést az sem segítette, hogy a britek a közvetett kormányzás gyakorlatát követve nem bolygatták meg a hagyományos klánrendszert és a klánok, alkánok közti együttélést szabályozó szokásjogot (*xeer*), miközben az olaszok több mint fél évszázados gyarmati uralmuk alatt modern államigazgatást és jogrendszert próbáltak bevezetni a déli területeken. A nehézségeket jól mutatta, hogy már 1961-ben egy elvetélt katonai puccsra került sor Hargeisában. Az 1980-as évek után a pánszomáli eszme és a szomáli nacionalizmus erőzője, a klánizmus felerősödése, illetve az országot irányító diktátor, Siyaad Barre elnyomása miatt – hasonlóan Szomália más térségeihez – Szomáliföld is polgárháborúba süllyedt. Az Isaaq klán bázisán kialakult Szomáli Nemzeti Mozgalom (*Somali National Movement* – SNM) súlyos harcokat vívott Siyaad Barre erőivel szemben, és részben Etiópiától kapott ehhez támogatást. 1988-ban az SNM átfogó offenzívát indított az egykori Brit Szomáliföld teljes elfoglalására, de a kormányerők megállították a támadást, és bosszúból súlyos légitámadásokat indítottak Hargeisa ellen – paradox módon részben a város saját repülőteréről. Az Isaaq klán tagjai mind a mai napig népiirtásként tekintenek az

¹ Fodor Márk Joszipovics (fodormarkjoszipovics@gmail.com), az NKE Hadtudományi Doktori Iskola doktorandusz hallgatója.

² Dr. habil. Marsai Viktor a Migrációkutató Intézet igazgatója, a Nemzeti Köszolgálati Egyetem docense.

³ Abdi Latif DAHIR – Richard PÉREZ-PEÑA: *Israel Becomes the First Nation to Recognize Somaliland*. *The New York Times*, 2025.12.26. Forrás: nytimes.com [online: 2026.01.12.]

⁴ Erről részletesen lásd: I. M. LEWIS: *A Modern History of the Somali*. James Currey, Oxford, 2002, 40-166.

eseményekre, amelyekben óvatosságot becslések szerint is több tízezer ember vesztette életét. A történelmi előzmények és a klánhovatartozás mellett részben az 1980-as évek végi harcok adják a szomáliföldi identitás magját.⁵

Kihasználva, hogy az ország anarchiába süllyedt, 1991. május 18-án Hargeisa egyoldalúan kikiáltotta függetlenségét. Bár az első évek nem voltak mentesek az Isaaq-on belüli kisebb belharcoktól, illetve az Isaaq és a területen élő más klánok (Ciise, Dhulbahante, Warsangali) közti feszültségektől, sőt összezapásoktól, a déli területen tomboló polgárháború megfelelő elrettentő erővel bírt ahhoz, hogy a klánok, alkánok vezetői elkerüljék a legrosszabbat. A hagyományos szomáli politikai tanácskozás, a guurti keretében több nagy megbékélési és államépítési konferenciát is tartottak, amelyek az 1990-es évek végére kialakították a szomáliföldi állam alapjait.⁶ 2002 óta a területen hét sikeres, demokratikus választás tartottak (elnökválasztás: 2003, 2010, 2017, 2024; parlamenti: 2005; önkormányzati: 2002, 2012).⁷ Azt, hogy a szomáliföldi elit tiszteletben tartja a kialakult politikai konszenzust, jelzi, hogy a 2003-as elnökválasztás során mindössze 80 szavazatnyi előnnyel döntöttek az államfő személyéről, miközben közel félmillió voks érkezett.⁸

Az elmúlt három és fél évtizedben Szomáliföld folyamatosan kampányolt függetlensége elismerése érdekében, változó eredménnyel. A külső szereplők közül Tajvan, az Egyesült Arab Emírségek és Etiópia épített ki szoros kapcsolatokat Hargeisával. Tajvan – maga is el nem ismert államként – a kölcsönös diplomáciai kapcsolatok és a fejlesztési támogatások révén építette ki jelenlétét.⁹ Az Egyesült Arab Emírségek az Afrika szarván kialakult geopolitikai, biztonsági és gazdasági verseny keretében 2016-tól kezdve növelte aktivitását Szomáliföldön. Egyrészt a Dubai Port World (DP World), egy félmilliárd dolláros projekt keretében megkezdte a berberai kikötő és repülőtér fejlesztését, illetve az azt az Etióp-magasfölddel összekötő közút felújítását és bővítését. Másrészt Szomáliföld fontos logisztikai bázisul szolgált az arab koalíció jemeni katonai műveleteihez.¹⁰ Ugyanakkor a nemzetközi szerződés ellenére ez nem vezetett hivatalos elismeréshez. Ehhez Hargeisa 2024. január 1-jén került a legközelebb, amikor Szomáliföld Etiópiával írt alá szándéknyilatkozatot. Bár a dokumentum nem került nyilvánosságra, a felek kommunikációja alapján a hivatalos elismerésért és az Ethiopian Airlines-ban kapott részesedésért cserébe Addisz-Abeba egy 19 kilométeres tengerparti szakaszt kapott volna meg 50 év bérleti időre, ahol az etióp haditengerészet jövőbeni bázisa lett volna. A szándéknyilatkozatot kísérő nemzetközi felháborodás miatt azonban Etiópia végül visszakozni látszott a megállapodásból.¹¹

Hargeisa számára a nemzetközi elismerés nem pusztán presztízskérdés. Bár a külföldi szereplők közül sokan *de facto* államként tekintenek rá, és úgy is viselkednek vele szemben (például nincs tudomás arról, hogy a berberai projektekhez korábban Mogadishu jóváhagyását kérték volna), a hivatalos elismerés hiánya óvatossá tette a potenciális befektetőket. Márpedig Szomáliföld számára kulcskérdés a külföldi tőke beáramlása: a terület gazdasági potenciáljának (mezőgazdaság, halászat, bányászat, olajipar) kiaknázása elképzelhetetlen külföldi partnerek nélkül, akik a tőkét és a szakismeretet hozzák. Ezek hiányában az ország gazdasága csak lassan növekszik, és nem tud megfelelő perspektívát és munkahelyet nyújtani a munkaerőpiacra belépni szándékozó fiatalok számára.¹²

Izrael stratégiai érdekei Szomáliföld elismerésében

Ahogy egy anonimitást kérő vezető izraeli tisztségviselő fogalmazott a médiának: „Nézz meg a stratégiai elhelyezkedésüket, és mindent meg fog érteni.”¹³ Szomáliföld Izrael általi elismerésének megértésé-

⁵ Minderről részletesen lásd: M. BRADBURY: *Becoming Somaliland*. James Currey, Oxford, 2008. 22-108.

⁶ Uo.

⁷ [Overview of Somaliland's democratic journey](#), *Somaliland National Electoral Commission*, é.n. Forrás: slnec.net [online: 2026.01.12.]

⁸ [2. Presidential Elections](#), *Somaliland National Electoral Commission*, é.n. Forrás: slnec.net [online: 2026.01.12.]

⁹ [Somaliland & Taiwan History](#), 2026. *The Republic of Somaliland*. Forrás: Somaliland.tw [online: 2026.01.12.]

¹⁰ [Somaliland agrees to UAE military base in Berbera](#), *BBC* 2017.02.13. Forrás: BBC.com [online: 2026.01.12.]

¹¹ Matt BRYDEN: [Somalia at Risk of Becoming a Jihadist State](#). Africa Center for Strategic Studies. 2025.11.17. Forrás: acss.org [online: 2026.01.12.]

¹² Interjú egy szomáliföldi diplomatával, Hargeisa, 2025.10.04.

¹³ Itamar EICHNER: [Secret visits and preparations for Houthi attacks: Behind the scenes of the talks with Somaliland](#). *YNet Global*, 2025. 12. 28. Forrás: ynetnews.com [online: 2026. 01. 01.]

hez ebből kiindulva mindenekelőtt a Vörös-tenger és a Báb el-Mandeb-szoros jelentőségét szükséges megvizsgálni a zsidó állam perspektívájából. Történelmi tapasztalatuk, hogy a tengeri folyosó bármilyen blokádjá vagy fenyegetése azonnali és létfontosságú veszélyt jelent Izrael gazdaságára és ellátásbiztonságára. Már az 1967-es háború egyik közvetlen kiváltó oka is Egyiptom azon döntése volt, amelynek keretében lezárta a Tirani-szorost az izraeli hajók előtt egy olyan korlátozó intézkedéssorozat betetőzéséként, amelyet Kairó már az 1950-es évek elejétől kezdve alkalmazott az Izraelhez köthető hajóforgalom visszaszorítására a térségben. 1973-ban a jemeni erők egyiptomi támogatással vonták blokádnak alá a Báb el-Mandeb-szorost, aminek következtében Izrael a háború idején nem juthatott utánpótláshoz az Indiai-óceán irányából.¹⁴

Erre a geostratégiai sérülékenységre jelenleg a legnagyobb kihívást a jemeni húszik jelentik. A húszik az iráni vezetésű – az izraeli narratívában „ellenállás tengelyének” nevezett – koalíció egyik utolsó kritikus „frontvonalát” alkotják. Ez a küzdelem a Hamász 2023. október 7-i Izrael elleni terrortámadását követően jelentős mértékben eszkalálódott. A Hamász és a Hezbollah politikai beágyazottságának és katonai képességeinek érdemi degradálása, a szíriai rezsimváltás, valamint a 2024–2025 folyamán végrehajtott közvetlen izraeli–iráni kölcsönös légicsapások – különös tekintettel a 2025 júniusában lezajlott „12 napos háborúra” és Irán ott elszenvedett vereségére – alapvetően átrendezték a regionális erőviszonyokat.¹⁵ E folyamatokat tovább súlyosbítják az iráni belpolitikai instabilitás jelei, különösen a gazdasági nehézségek nyomán felerősödő kormányellenes tüntetések. Ebben az átalakuló környezetben a jemeni húszik maradtak az „ellenállás tengelyének” azon szereplői, amelyek a leginkább képesek voltak megőrizni katonai képességeiket és politikai kohéziójukat.¹⁶

A húszik mozgásterét tovább bővítik a Jemenen belüli jelenlegi szeparatista törekvések, valamint a szaúdi–emírségi regionális vetélkedés által tartósan destabilizált biztonsági környezet.¹⁷ Ezzel párhuzamosan egy szélesebb regionális dimenzió is kirajzolódik: a húszik egyre szorosabb együttműködést alakítanak ki a szomáliai as-Sabáb terrorszervezettel, fegyvereket és szakértelmet biztosítva számukra.¹⁸ Ez a kapcsolat nem pusztán taktikai jelentőségű, hanem hosszabb távon stratégiai értelemben „harapófogóba” zárhatja a Vörös-tenger déli bejáratát, közvetlen fenyegetést jelentve Izrael hozzáféréseire az Indiai-óceánhoz.

Ebben az összefüggésben válik érthetővé Szomáliföld kiemelt jelentősége Izrael számára. Szomáliföld partvidéke mindössze 300–500 kilométerre fekszik a húski ellenőrzés alatt álló jemeni területektől, beleértve Hodeidah kikötőjét is, amely a húszik egyik legfontosabb utánpótlási csatornája. Ez a földrajzi közelség az erőviszonyokat érdemben módosító, stratégiai jelentőségű tényező, mivel Szomáliföld területéről – az Eritréával fennálló együttműködés keretében az eritreai partvidék mentén elhelyezkedő dahra-szigeti hírszerzési bázissal kiegészítve¹⁹ – hatékony hírszerzési és felderítési tevékenység folytatható a húski pozíciók ellen. Ezt a láncot egészítheti ki a Szomália Puntföld szövetségi tagállamába, a stratégiai jelentőségű Bosaso kikötője és repülőtere mellé telepített ELM-2084 radarrendszer.²⁰ Bár az izraeli gyártmányú eszköz jelenlétét hivatalos források nem erősítették meg, csak kiszivárgott műholdfelvételeken bukkant fel, Bosaso fontos szerepet játszik az Egyesült Arab Emírségek afrikai logisztikai hálózatában. Több forrás szerint is ezen keresztül zajlik például a kolumbiai zsoldosok és fegyverek szállítása Szudán felé a felkelő Gyorsreagálású Támogató Erők (*Rapid Support Force* – RSF) támogatására. Bár a radarrendszer telepítésének

¹⁴ Ahmed EL-DEEB: [Israel's Maritime Security in the Red Sea: Historical Competition and the New Houthi Challenge](#). *Sana'a Center for Strategic Studies*, 2023. 03. 10. Forrás: [sanaacenter.org](#) [online: 2026. 01. 01.]

¹⁵ Rufat AHMAZADA: [The Collapse of Iran's Proxy Strategy Exposes the Limits of Asymmetric Warfare](#). *Small Wars Journal*, 2025. 08. 14. Forrás: [smallwarsjournal.com](#) [online: 2026. 01. 01.]

¹⁶ Sarah HAVDALA – Michael J. CONNOR: [The Houthis Aren't Done—Are We?](#) *Jewish Institute for National Security of America*, 2025. 12. 26. Forrás: [jinsa.org](#) [online: 2026. 01. 01.]

¹⁷ Burcu OZCELIK – Baraa SHIBAN – Alaa ZOUBI: [Southern Yemen's Power Shift: the Houthis and the UAE-Saudi Rivalry](#). *Royal United Services Institute*, 2025. 12. 25. Forrás: [rusi.org](#) [online: 2026. 01. 01.]

¹⁸ [Expanding Al Shabaab-Houthi Ties Escalate Security Threats to Red Sea Region](#). *Africa Center for Strategic Studies*, 2025. 05. 28. Forrás: [africacenter.org](#) [online: 2026. 01. 01.]

¹⁹ Dina LAMLOUM: [Israeli Military Bases in the Horn of Africa: Strategy of Influence and Redrawing Power Balances in the Red Sea](#). *Shaf Center*, 2025. 06. 30. Forrás: [shafcenter.org](#) [online: 2026. 01. 01.]

²⁰ Ragip SOYLU: [Revealed: UAE deploys Israeli radar in Somalia under secret deal](#). *Middle East Eye*, 2025.04.24. Forrás: [middleeasteye.net](#)[online: 2026.01.12.]

elsődleges mozgatója egyértelműen Abu Dhabi, nehéz elképzelni, hogy Izrael ne profitálna az eszköz jelenlétéből. Ráadásul egyes meg nem erősített források szerint Jeruzsálem már eddig is használta a berberai infrastruktúrát felderítési és hírszerzési célokra.²¹

A három támaszpont együttesen lehetővé tenné a Báb el-Mandeb-szoros és az Ádeni-öböl átfogó megfigyelését, továbbá korai előrejelző képességek kiépítését a hűszi rakéta- és dróntámadásokkal szemben. Egyben azt is lehetővé tenné, hogy Izrael jobban ellenőrzés alatt tudja tartani a hűsziknak érkező iráni fegyverszállítmányokat. Emellett logisztikai támogatás nyújtható a nemzetközileg elismert jemeni kormány számára, valamint akár közvetlen műveletek is végrehajthatók lennének. E funkciók alapján Szomáliföld szerepe Izrael Jemennel kapcsolatos stratégiájában funkcionálisan hasonló lehet ahhoz, amelyet Azerbajdzsán tölthet be Izrael Iránnal szembeni műveleteiben.²²

Mindeközben fontos kiemelni, hogy Szomáliföld politikai vezetése hivatalosan is visszautasította a szomáliai központi kormányzat azon vádjait, amelyek szerint Izrael katonai jelenlétet alakíthatna ki a területén, illetve, hogy az elismerés fejében beleegyeztek volna a gázai palesztin lakosság Szomáliföldre történő áthelyezésébe.²³ Ugyanakkor – utalva a bosasoi radarrendszerre – ahhoz, hogy jelentősen növeljék a hírszerzési és felderítési képességeket, nincs szükség hivatalos izraeli bázisra: az eszközök telepítése a befogadó nemzet zászlaja alatt és az azokhoz küldött minimális izraeli személyzet is elegendő a kívánt információk megszerzéséhez.

A közvetlen biztonsági dimenzió túl mindez egy tágabb geopolitikai logikába illeszkedik. Izrael megalkulásától fogva kereste a diplomáciai nyitást Afrika felé David Ben-Gurion „periféria doktrínájának” keretében, amely a zsidó állam regionális elszigeteltségének enyhítését célozta azáltal, hogy kapcsolatokat épített az Izraelt körülvevő ellenséges arab világ periferiáján elhelyezkedő muszlim országokkal, Törökországgal, Iránnal, valamint a függetlenedő afrikai államokkal.²⁴ Az úgynevezett „új periféria doktrína” e megközelítés földrajzi inverzének tekinthető: célja a periferián elhelyezkedő meghatározó muszlim államok – elsősorban Irán és az egyre asszertívabb, Izrael érdekeit több ponton sértő külpolitikát folytató Törökország²⁵ – erőkitelési képességeinek korlátozása, miközben Izrael saját stratégiai mozgásterét kívánja bővíteni.²⁶ Ebben a keretben egy Izrael–Etiópia–Szomáliföld tengely kialakítása, valamint Izrael és az Egyesült Arab Emírségek együttműködése – amely egyaránt érdekelt Teherán és Ankara befolyásának visszaszorításában²⁷ – koherens és egymást erősítő stratégiai ellensúlyt képezhet.

Ugyanakkor Izrael erőteljesebb szerepvállalása az Afrika szarva térségében kockázatokkal is jár. Különösen érzékeny kérdés ez Egyiptom és Szaúd-Arábia vonatkozásában, amelyek a regionális status quo és stabilitás fenntartásában érdekeltek.²⁸ Az izraeli lépések negatív következményekkel járhatnak a Gázai-övezet rendezésével kapcsolatos folyamatokra, amelyekben e két állam kulcsszerepet játszik, valamint korlátozó hatással lehetnek az Ábrahám-egyezmények további bővítésére is. Ez annál is inkább releváns, mivel Izrael Szomáliföld elismerését részben éppen az Ábrahám-egyezmények kiterjesztésének narratívájában igyekszik keretezni. Izrael diplomáciai mozgásterét tovább szűkítheti, amennyiben az Egyesült Államok nem hajlandó támogatni az izraeli döntést, és nem ismeri el Szomáliföld függetlenségét.²⁹

²¹ [Recognizing Somaliland – One Step Closer](#), *The Economist*, 2025.12.30. Forrás: economist.com [2026.01.14.]

²² Asher LUBOTZKY: [Somaliland and Israel—Considerations Regarding Recognition and Cooperation](#). *Institute for National Security Studies*, 2025. 11. 24. Forrás: inss.org.il [online: 2026. 01. 01.]

²³ Faisal ALI: [Somaliland denies agreeing to host Israeli bases, resettle Palestinians](#). *Al Jazeera*, 2026. 01. 01. Forrás: aljazeera.com [online: 2026. 01. 01.]

²⁴ Yoel GUZANSKY: [Israel's Periphery Doctrines: Then and Now](#). *Middle East Policy*, 28. évf., 2021/3-4. 88–100. Forrás: onlinelibrary.wiley.com [online: 2026. 01. 01.]

²⁵ Reza TALEBI: [Turkey and Israel: Intense Geopolitical Rivalry from the Mediterranean to Central Asia](#). *DAKTÍLO1984*, 2025. 05. 08. Forrás: daktilo1984.com [online: 2026. 01. 01.]

²⁶ Ragip SOYLU: [Israel-Turkey rivalry moves to the Horn of Africa](#). *Middle East Eye*, 2025. 12. 29. Forrás: middleeasteye.net [online: 2026. 01. 01.]

²⁷ [UAE official says time to manage rivalry with Iran and Turkey](#). *Al Jazeera*, 2021. 10. 03. Forrás: aljazeera.com [online: 2026. 01. 02.]

²⁸ Rania Abu SHAMALA: [Saudi Arabia reaffirms support for Somalia's sovereignty after Israel's recognition of Somaliland](#). *Anadolu Agency*, 2025. 12. 30. Forrás: aa.com.tr [online: 2026. 01. 02.]; Abdiqani ABDULLAHI: [Egypt Expresses "Full Opposition" to Israeli Interference in Somalia, Rejects Threats to Unity at UNSC](#). *Somali National News Agency*, 2025. 12. 30. Forrás: sonna.so [online: 2026. 01. 02.]

²⁹ Michael RUBIN: [Israel Recognizes Somaliland; Will the US Be Next?](#) *The Jerusalem Strategic Tribune*, 2025. 12. 26. Forrás: jstribune.com [online: 2026. 01. 02.]

Diplomáciai és narratív kihívást jelent annak a disszonanciának a kezelése is, hogy Izrael a palesztin kérdésben következetesen elutasítja az egyoldalú államalapítást, miközben Szomáliföld esetében ettől eltérő álláspontot képvisel. Bár egyes izraeli tisztviselők maguk is elismerik e feszültséget³⁰, az érvelés szerint lényeges különbség, hogy Szomáliföld a palesztin területekkel szemben de facto megfelel az államiség kritériumainak, így az elismerés csupán a fennálló realitások tudomásulvételét jelenti.³¹ Egy másik érvelés az 1960-ban 5 napig független Szomáliföld izraeli elismerésével vont kontinuitást.³² Az izraeli külügyminisztérium továbbá hivatkozott az Afrikai Unió 2005-ös tényfeltáró jelentésére, amely arra a következtetésre jutott, hogy „az a tény, miszerint Szomáliföld és Szomália egyesülését soha nem ratifikálták, és az 1960 és 1990 között a gyakorlatban sem működött megfelelően, Szomáliföld elismerésért folytatott törekvését történelmileg egyedivé és önmagában is megalapozottá teszi az afrikai politikai történelemben.”³³ Nem véletlen, hogy Gideon Sa’ar izraeli külügyminiszter hipokritának nevezte az elismerés ellen felzúdulókat, és Facebookján arról posztolt, hogy „Szomáliföldet nem az elmúlt hétvégén alapították. Ez egy 34 éve jól funkcionáló ország.”³⁴

Végül, a biztonságpolitikai és geopolitikai dimenziók mellett a szomáliföldi elismerés hosszabb távon gazdasági téren is értelmezhető. Egy potenciális transzafrikai gazdasági folyosó létrehozása az Eilat–Berbera–Etiópia tengely mentén nemcsak a mintegy 130 milliós etióp piac elérését tenné lehetővé, hanem kaput nyithatna a hagyományosan pragmatikus együttműködésre nyitott szubszaharai térség irányába is.³⁵ Etiópia számára ráadásul Szomáliföld nemcsak kereskedelmi kijáratot, de ahogy a 2024. január 1-jei szándéknyilatkozat kapcsán láthattuk, potenciális bázist is jelenthet a létrehozandó haditengerészeti flotta számára. Izrael és Etiópia között hagyományosan szoros az együttműködés a történelmi és kulturális kapcsolatok miatt, és nem véletlen, hogy Addisz-Abeba nem ítélte el az izraeli lépést, sőt, egyes feltételezések szerint Etiópia csendestársként vehet részt a szomáliföldi projektekben.³⁶ Így a katonai, geopolitikai és gazdasági megfontolások egymást erősítve rajzolják ki Izrael Szomálifölddel kapcsolatos döntésének komplex stratégiai logikáját.

Végül, de nem utolsó sorban azt is ki kell emelnünk, hogy a közel-keleti hatalom a potenciális előnyökért cserébe viszonylag kevés kockázatot vállalt. Azon országokkal, amelyek a lehangosabban ítélték el a döntést, kapcsolatai – különösen a gázai konfliktus óta – már eleve terheltek. Ugyanakkor kicsi az esély arra, hogy pusztán Szomáliföld elismerése miatt komolyabb retorziók érnék Izraelt.

Fogadtatás, lehetséges következő lépések és kilátások

A december 26-án nyilvánosságra hozott izraeli elismerés, majd Gideon Sa’ar izraeli külügyminiszter január eleji hargeisai látogatása széleskörű nemzetközi tiltakozást váltott ki. A szokatlan koalícióban olyan, egymással rendszerint ellentétes oldalakon álló államok és szervezetek szólaltak fel – különféle tónusban – Szomália területi integritása mellett, mint az Afrikai Unió, az Európai Unió, az Arab Liga, az Iszlám Együttműködés Szervezete, Kína, Egyiptom, Szaúd-Arábia, Dzsibuti, Katar, Törökország, Nigéria, Szudán, Irán és Indonézia.³⁷

A jövő kapcsán a legfontosabb kérdések azok, hogy egyszeri eseményt láttunk, vagy beindul egy elismerési hullám; illetve, hogy a gyakran hangoztatott érvek, melyek szerint a lépés veszélyezteti Afrika szarvának stabilitását és könnyen konfliktushoz vezethet, mennyire lehetnek helytállóak.

³⁰ Lazar BERMAN: [Israel becomes first country to recognize breakaway Somaliland as independent state](#). *The Times of Israel*, 2025. 12. 26. Forrás: [timesofisrael.com](#) [online: 2026. 01. 02.]

³¹ Hannah FEUER: [Somaliland already operates as a de facto state. So why is Israel's recognition of it so controversial?](#) *Forward*, 2025. 12. 31. Forrás: [forward.com](#) [online: 2026. 01. 02.]

³² Juri BERGER: [UN Security Council holds emergency meeting over Israel recognition of Somaliland](#). *JURISTnews*, 2025. 12. 31. Forrás: [jurist.org](#) [online: 2026. 01. 02.]

³³ [Ethiopia Weighs Following Israel's Lead as Somaliland Recognition Gains Momentum](#). *Somaliland Chronicle*, 2025. 12. 31. Forrás: [somalilandchronicle.com](#) [online: 2026. 01. 02.]

³⁴ Jonathan Gornall: [Analysis: Understanding the illegitimacy of Somaliland independence](#). *Arab News*, 2026.01.11. Forrás: [arabnews.com](#) [online: 2026.01.12.]

³⁵ [Implications of Israel's Recognition of Somaliland's Independence](#). *African Security Analysis*, 2025. 12. 28. Forrás: [africansecurityanalysis.com](#) [online: 2026. 01. 02.]

³⁶ [The Stand of Ethiopia After UAE Official's Rejection of Israel's Recognition of Somaliland](#), *New Business Ethiopia*, 2025.12.29. Forrás: [newbusinessethiopia.com](#) [online: 2026.01.12.]

³⁷ [Over 20 countries condemn Israeli minister's visit to Somaliland, urge reversal of recognition](#), *Hiiraan* 2026.01.09.. Forrás: [Hiiraan.com](#) [online: 2026.01.13.]

Ami az elismerési hullámot illeti, az egyelőre elmaradt. Bár korábban többen azon véleményüknek adtak hangot, hogy az első hivatalos elismerés után számos már ország is csatlakozni fog a döntéshez,³⁸ erre egyelőre nem került sor. A potenciális esélyesek közé tartozott az Egyesült Államok. Republikánus körökben többen is évek óta szorgalmazták Szomáliföld elismerését, lényegében hasonló geopolitikai okokból, mint Izrael. Donald Trump azonban hamar lehűtötte a kedélyeket, amikor azt nyilatkozta, hogy Hargeisa elismerése jelenleg nincs napirenden.³⁹ Bár egyes spekulációkban felmerült India neve, ezt Új-Delhi hamar cáfolta azzal a nyilatkozattal, mely szerint tiszteletben tartja Szomália területi integritását.⁴⁰ Bár az Egyesült Királyság egyes politikai csoportjai is szimpatizálnak a szomáliföldi ügygel, London részéről sem történt érdemi lépés.⁴¹

A legizgalmasabb kérdés Szomáliföld két kulcspartnerének, az Egyesült Arab Emírségeknek és Etiópiának a viselkedése. Mint említettük, az Emírségek Szomáliföld legfontosabb külföldi befektetője, és a jemeni katonai műveletek idején erőket is telepített a területre. Etiópia pedig már az 1980-as években is támogatta az Isaaq klán függetlenedési törekvéseit, és például az Ethiopian Airlines központi szerepet játszott Hargeisa és a világ többi részének összekapcsolásában.

Bár az Arab Liga Szomálifölddel kapcsolatos rendkívüli ülését, ami elítélte az izraeli döntést, az Emírségek állandó képviselője elnökölte, maga Abu Dhabi nem adott ki nyilatkozatot az ügyben.⁴² Fontos aláhúzni, hogy az arab hatalom Izrael fontos partnere és az Ábrahám Megállapodások részese. Emellett – mint azt a Bosaso mellé telepített radarrendszer kapcsán láthattuk – fontos biztonsági partnere Jeruzsálemnek.

Geopolitikai perspektívába helyezve az eseményeket, az Emírségek az úgynevezett „szakadárak tengelyének” fő támogatója, amely magába foglalja Halífa Haftar tábornok líbiai erőit, a szudáni RSF-et, Szomáliföldet, a jemeni Déli Átmeneti Tanácsot (STC), illetve egyes szomáli szövetségi tagállamok, elsősorban Puntföld támogatását. Abu Dhabi ezen túl jó kapcsolatot tart fenn Etiópiával is, ahol Abij Ahmed miniszterelnök egyik fő támogatójává léptek elő.⁴³ Az Emírségek ezek mellett Kelet-Afrika egyik legfontosabb külföldi befektetője is.⁴⁴

A szoros etióp–emírségi viszony is hozzájárult ahhoz, hogy sokan azt várták, Addisz-Abeba az elsőként ismeri el Szomáliföldet. Etiópia azonban egyelőre nem sietett ezzel a lépéssel. A kínai külügyminiszter január eleji etiópiai látogatása is afelé mutat, hogy a kelet-afrikai nagyhatalom nem fog sietni a döntéssel. Az általános kapcsolatokon túl nagy a valószínűsége, hogy Wang Ji központi üzenete a tárgyalások során az volt etióp partnere számára, hogy tartsa tiszteletben Szomália területi integritását. A tajvani párhuzam, illetve a hatályos tajvani–szomáliföldi diplomáciai kapcsolatok miatt a kérdés különösen kényes Peking számára, ugyanakkor az ázsiai szuperhatalomnak a kereskedelmen és a befektetéseken keresztül megvannak az eszközei arra, hogy nyomást gyakoroljon Abij Ahmedre. Elgondolkodtató, hogy a találkozó után kiadott közös külügyminiszeri nyilatkozat volt az első dokumentum 2025. december 26-a óta, amelyben Etiópia – konkrét ország megnevezése nélkül – hangsúlyozta, hogy „kiáll minden ország területi integritása mellett.”⁴⁵

Akármilyen megállapodások és mozgások is történnek a háttérben, a mogadishui percepciót egyre inkább egy közös izraeli–etióp–emírségi együttműködés képe határozza meg (a háttérben amerikai és brit támogatással), amely Szomáliföld elismerésére és Szomália területi integritásának a megsértése ellen irányul. A helyzetet tovább bonyolította, hogy a jemeni STC Abi Dhabi által támogatott vezetőjét, Ajdarusz al-Zubajdí Szomáliföldön és Szomálián keresztül utaztatták ki Jemenből – Mogadishu tudta nélkül. A diplomáciai botrány odáig vezetett, hogy január 12-én Szomália felmondott mindenfajta együttműködést Abi Dhabival, és érvénytelennek nyilvánította az összes, az Emírségek által megkötött szerződést – beleértve

³⁸ Interjú egy volt amerikai diplomatával, Washington, D.C., 2025. április.

³⁹ [Trump says not ready to follow Israel recognizing Somaliland: Report](#), AA, 2025.12.27. Forrás: aa.com [online:2026.01.14.]

⁴⁰ [India Supports Somalia After Israel's Somaliland Recognition but Treads Cautiously on US' Greenland Push](#), *The Wire* 2026.01.09. Forrás: thewire.in [online: 2026.01.14.]

⁴¹ [UK refuses to recognise breakaway Somaliland as independent](#), *Reuters*, 2025.12.29. Forrás: reuters.com [online: 2026.01.14.]

⁴² [Council of League of Arab States condemns Israel's recognition of Somaliland](#), *Wam* 2025.12.28. Forrás: wam.ae [online: 2026.01.14.]

⁴³ [From North Africa to the Gulf, the UAE has aggressively expanded its counter-revolutionary strategy in the wake of the Arab Spring](#), *Middle East Eye*, 2025.03.28. Forrás: middleeasteye.net [online: 2026.01.14.]

⁴⁴ [Mapping Gulf State Actors' Expanding Engagements in East Africa](#), *Africa Center for Strategic Studies*, 2025.07.08. Forrás: acss.org [online: 2026.01.14.]

⁴⁵ [#Ethiopia #China Joint Press Statement](#), *Ministry of Foreign Affairs of Ethiopia*, 2026.01.09. Forrás: x.com [online: 2026.01.14.]

a berberai és bosasói kikötőkre vonatkozókat is.⁴⁶ Bár a lépés inkább szimbolikus, jól jelzi, milyen mértékben romlott meg a viszony a felek között.

Ahhoz, hogy választ kapjunk arra a kérdésre, hogy milyen eszkalációs veszélyt hordoz magában Szomáliföld elismerése, röviden be kell mutatnunk a tágabb Afrika szarva viszonyait. A térség az elmúlt években a rivális külső hatalmak játékterévé vált, amely esetenként kifejezetten proxy-háborús helyzeteket teremt (mint például az Emírségek és a vele szemben álló Egyiptom, Szaúd-Arábia és kisebb mértékben Irán vetélkedése Szudánban).⁴⁷ Ami radikális újdonság, hogy a hagyományos globális hatalmak, mint az Egyesült Államok, Kína, Oroszország, India, az európai államok mellett – esetenként helyett – olyan regionális középhatalmak törtek előre, mint a korábban már bemutatott Egyesült Arab Emírségek vagy Törökország. Mindez pedig a befektetéseken túl, ahogy azt szintén láthattuk, együtt jár az ezen játékosok közti konfliktusok importálásával is. Az Emírségek által vezetett „szakadárak tengelyével” szemben ugyanis jól definiálhatóan létrejött egy másik, ezzel szemben álló rendszer, amely Egyiptomot, Szaúd-Arábiát, Eritreát, Dzsibutit és Szomáliát tömöríti. Szintén egy másik csoportban látjuk az egymással geopolitikai és ideológiai (Muszlim Testvériség) szorosan együttműködő Katart és Törökországot, illetve az „ellenállás tengelyét” (Hamász, Hezbollah, húszik) vezető Iránt. Az ezen hatalmi csoportok közti vetélkedés nemcsak a szudáni, hanem a jemeni, szomáliai és etiópiai fegyveres konfliktusokat is fűti.⁴⁸ Mindez azt jelenti, hogy az eszkaláció nem a jövő, hanem már egyértelműen a jelen eseménye, függetlenül a jeruzsálemi döntéstől. Az eszkalációs folyamat már Szomáliföld elismerése előtt is zajlott, és valószínűtlen, hogy az izraeli lépés önmagában érdemben rontana a helyzeten, különösen, hogy a jelenlegi jeruzsálemi és hargeisai nyilatkozatok alapján a közel-keleti hatalom jelenléte nem lesz látványos az országban, és nem jár együtt nyílt katonai telepítéssel.

Úgy tűnik, Izrael ismét kiválóan manőverezett a rivális közel-keleti hatalmak között, és kiválóan kihasználta a fokozódó szaúdi-emírségi vetélkedést, miközben megvetette a lábát a stratégiai jelentőségű Szomáliföldön. Hargeisa pedig nem tehetett mást, mint élt a kínálkozó lehetőséggel, és harmincnégy év után elismertette magát egy meghatározó ENSZ-tagállammal – erős amerikai, brit, etióp és emírségi támogatással. Bár jelenlegi ismereteink szerint elmarad az „elismerése hullám”, a lépés Izrael mellett egyértelműen az Egyesült Arab Emírségek partneri rendszerének – a „szeparatisták tengelyének” – kedvez, beleértve ebbe Etiópiát is, és gyengíti mind az egyiptomi-szaúdi-szudáni-dzsibuti-szomáli-eritreai, mind a katari-török törekvéseket, mind az „ellenállás tengelyét” vezető iráni pozíciókat. A többi hatalom pedig – Kína, India, az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és más európai hatalmak – egyelőre mérsékelt hatást tud elérni a helyi dinamikákra.

⁴⁶ Faisal ALI: [Somalia cancels all agreements with UAE over alleged sovereignty violations](#), *Al-Jazeera*, 2026.01.12. Forrás: [aljazeera.com](#) [online: 2026.01.14.]

⁴⁷ [Sudan's Proxy War](#), *Africa Defence Forum*, 2025.08.05. Forrás: [adf-magazine.com](#). [online: 2026.01.14.]

⁴⁸ Lásd erről: [A lightning advance by separatists has reshaped Yemen's civil war](#), *The Economist*, 2025.12.30. Forrás: [economist.com](#) [online: 2026.01.15.]; [Too little, too late? Abiy visits Djibouti](#), *Sahan Research Ethiopian Cable Issue 314* | January 13, 2026 Forrás: [sahan.global](#) [online: 2026.01.15.]; [What might 2026 have in store for Ethiopia?](#) *Sahan Research Ethiopian Cable Issue 312* | December 9, 2026. Forrás: [sahan.global](#) [online: 2026.01.15.]

John Lukacs

Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések

2026/1.

Az „SVKK Elemzések” 2003 óta munkatársaink tematikus szakpolitikai elemzéseit megjelentető időszakos kiadvány, melyben a szerzők független kutatói álláspontjukat közlik.

Az NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézetének keretében működő Stratégiai Védelmi Kutatási Program szakpolitikai kutatásokat végez, a kiadványaiban megjelenő elemzések, álláspontok, vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét. Az elemzésben foglalt információk, adatok, megállapítások tájékoztatás céljából készültek.

Kiadó: NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézet Stratégiai Védelmi Kutatási Program

Szerkesztés és tördelés:
Tálas Péter; Csiki Varga Tamás

A kiadó elérhetősége:

1581 Budapest, Pf. 15.

Tel: 00 36 1 432-90-92

E-mail: jli@uni-nke.hu

2024 – : NKE Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések (ISSN 2063-4862)

2019–2024: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4862)

2012–2019: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4862)

2011–2012: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)

2007–2011: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4854)

2003–2007: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)

© Fodor Márk Joszipovics – Marsai Viktor